

17.10.2019

Kokousaika Torstai 17.10.2019 kello 8:15 - 9:50

Kokouspaikka Toinen linja 7, 5. krs. nh. Kisko

Läsnä

Jäsenet

Rissanen, Laura puheenjohtaja
Suoranta, Anu varapuheenjohtaja
Hillman, Perttu
Karhu, Jessica
Loman, Stefan
Luoma, Tuomo
Sivonen, Sameli
Stranius, Leo
Sutton, Kirsi Maria

Muut

Jurva, Toni yksikön johtaja
Kuukankorpi, Arttu yksikön johtaja
Lehmuskoski, Ville toimitusjohtaja
Lumijärvi, Petri yksikön johtaja
Rajakallio, Karoliina yksikön johtaja
Reiman, Kimmo vs. yksikön johtaja
Norrena, Elina viestintäpäällikkö
Mutka, Rain hallintopäällikkö
Stam, Hannu asiantuntija
saapui 8:23, poistui 8:27, paikalla:
162§
Alajoki, Ville asiantuntija
paikalla: 165§
Kivi Jari, asiantuntija
paikalla: 165§

Puheenjohtaja

Laura Rissanen 161-162 §

Esittelijät

Ville Lehmuskoski toimitusjohtaja
161-162 §
Karoliina Rajakallio yksikön johtaja

17.10.2019

	Kimmo Reiman	163 § yksikön johtaja 164-170 §
	Arttu Kuukankorpi	yksikön johtaja 171 §
	Petri Lumijärvi	yksikön johtaja 172-173 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Rain Mutka	hallintopäällikkö 161-173 §

17.10.2019

---

§	Asia	
161	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
162	Asia/2	Länsimetron metrojärjestelmän, -radan ja -asemien hallinnoinnista ja ylläpidosta laaditun yhteistyösopimuksen päivittäminen
163	Asia/3	Liikenneliikelaitoksen johtokunnan lausunto kaupunginhallitukselle Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta
164	Asia/4	Töölön raitiovaunuvarikko raiteiden uusiminen ja lattiarakenteiden kunnostaminen, halli 1 (raiteet 13-18, Frenckellin sormen alustatila), lisätöiden 11-13 ja 15 tilaaminen
165	Asia/5	Hankinta, Kruunusillat -hankkeen allianssikumppaneiden valinta
166	Asia/6	Kipparlahden metrosillan uusiminen, hankesuunnitelma
167	Asia/7	Erottajan raitiovaunujen sähkönsyöttöaseman muutostyön suunnittelun ja rakentamisen hankesuunnitelman korottaminen
168	Asia/8	Stanley Security Oy:n hankintaoikaisuvaatimus koskien kameravalvontajärjestelmän hankintaa
169	Asia/9	Projektipäälliköiden palvelut Raide-Jokeri-projektille
170	Asia/10	Ruoholahden sähkönsyöttöaseman louhintaurakan lisä- ja muutostyöt
171	Asia/11	Liikenneliikelaitos, Winbus tuki- ja ylläpitosopimuksen sekä lisätöiden tilaaminen vuosille 2020 - 2021
172	Asia/12	Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat
173	Asia/13	Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen

§ 161

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsen Lomanin ja varapuheenjohtaja Suorannan sekä varatarkastajiksi jäsenet Straniuksen ja Suttonin.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 162

Länsimetron metrojärjestelmän, -radan ja -asemien hallinnoinnista ja ylläpidosta laaditun yhteistyösopimuksen päivittäminen

HEL 2019-009458 T 08 02 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) päivittämään ja muuttamaan Länsimetro Oy:n kanssa 3.2.2017 allekirjoitettua yhteistyösopimusta Länsimetron metrojärjestelmän, -radan ja -asemien hallinnoinnista ja ylläpidosta esityksen mukaisesti. Yhteistyösopimus koskee Länsimetro Oy:n omistamaa metrojärjestelmää, -rataa ja -asemia länsimetron Ruoholahti – Matinkylä -osuudella.

Lisäksi liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa toimitusjohtajan tarvittaessa tekemään muutoksia yhteistyösopimukseen ja sen liitteisiin.

Päivitettävä yhteistyösopimus korvaa 3.2.2017 allekirjoitetun yhteistyösopimuksen liitteineen. Päivitetyn yhteistyösopimuksen on määrä tulla voimaan 1.1.2020 ja olla voimassa siihen saakka, kunnes Länsimetron uusi Matinkylä – Kivenlahti -osuus otetaan käyttöön.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Eeva Heckwolf, laatu- ja ympäristöpäällikkö, puhelin: 310 34815
eeva.heckwolf(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Yhteistyösopimuksen tausta

HKL ja Länsimetro Oy ovat allekirjoittaneet 3.2.2017 päivätyn sopimuksen Länsimetron metrojärjestelmän, -radan ja -asemien hallinnoinnista ja ylläpidosta (jäljempänä ”yhteistyösopimus”).

17.10.2019

Yhteistyösopimuksella Länsimetro Oy on luovuttanut koko Länsimetron HKL:n hallintaan, vastuulle ja hoitoon. HKL on ottanut hoitaakseen koko Länsimetron käsittäen metrojärjestelmän, -radan sekä -asemien hallinnoinnin, ylläpidon, huollon, valvonnan ja niihin liittyvän kehittämisen yhtenä kokonaisuutena.

Toimintakonseptin periaatteista on sovittu Helsingin ja Espoon kaupunkien välisessä Länsimetro Oy:n osakassopimuksessa 6.6.2007. Yhteistyösopimuksella sovitaan näiden periaatteiden tarkemmasta käytännön toteuttamisesta.

Yhteistyösopimuksen päivittäminen

Voimassa olevassa yhteistyösopimuksessa 15 on sovittu, että tarpeen mukaan osapuolet tarkistavat yhteistyösopimuksen sisältöä ja ehtoja, kun riittävät kokemukset yhteistyösopimuksen soveltamisesta on saatu, ja kun länsimetro on ollut liikennekäytössä yhden vuoden.

Yhteistyösopimuksen allekirjoittamisen jälkeen on ilmennyt, että yhteistyösopimusta ja etenkin sen liitteitä on tarpeen päivittää muun muassa taloudellisen mallin osalta, jotta varmistetaan kustannusten läpinäkyvyys sekä yhteisesti sovittujen tavoitteiden toteutuminen. Yhteistyösopimuksen päivittäminen on käynnistetty HKL:n ja Länsimetro Oy:n välisessä sopimusryhmässä syksyllä 2018.

Yhteistyösopimuksen päivittämistä koskeva aiesopimus on allekirjoitettu 19.6.2019. Päivitetty yhteistyösopimus on tarkoitus allekirjoittaa syksyllä 2019 siten, että se tulee voimaan 1.1.2020.

Yhteenveto yhteistyösopimuksen muutoksista

Yhteistyösopimuksen liitteet muutetaan ja päivitetään kokonaisuudessaan siten, että päivitettävän yhteistyösopimuksen liitteet tulevat olemaan seuraavat:

- Liite A: Hallinnointi- ja ylläpitotehtävien tehtäväkuvaukset
- Liite D1: Taloudellinen malli
- Liite D2: Korvattavat kustannukset
- Liite D3: Avaintulosalueet ja mittarit
- Liite H: Hankintamenettelyt

Sopimuksen liitettä A päivitetään siten, että hallinnointi- ja ylläpitotehtävien tehtäväkuvauksia täsmennetään ja tehtävät jaetaan neljään tehtäväkokonaisuuteen. Näitä tehtäväkokonaisuuksia ovat hallintopalvelut, isännöintipalvelut, valvomopalvelut sekä huolto- ja kunnossapitopalvelut.

17.10.2019

Sopimusliitteet D1, D2 ja D3 tulevat korvaamaan yhteistyösopimuksen kustannusten kohdistamista koskevat liitteet A1 ja D. Länsimetro Oy korvaa kustannukset jatkossa HKL:lle päivitettävän yhteistyösopimuksen taloudellisen mallin mukaisesti (toisin sanoen sopimusliitteet D1, D2 ja D3). Länsimetro Oy suorittaa HKL:lle kiinteän palkkion hallinnointi-, valvomo- ja isännöintitehtävistä, korvaa kunnossapidosta, investoinneista ja korjauksista aiheutuneet kustannukset toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Sopimusliitteessä D3 sovitaan lisäksi vuosittain asetettavista avaintulosaluista ja mittareista, joiden perusteella Länsimetro Oy maksaa mahdollisia bonuksia HKL:lle tai vaihtoehtoisesti HKL suorittaa Länsimetro Oy:lle sanktiomaksuja.

Edellä mainituista liitteistä D3 on jo hyväksytty osapuolten välisen sopimusryhmän kokouksessa 28.5.2019 ja sopimusliitteet D2 ja D3 ovat viimeistelyvaiheessa.

Kokonaan uudessa sopimusliitteessä H sovitaan Yhteistyösopimukseen liittyvistä hankintamenettelyistä ja Länsimetro Oy:n oikeudesta osallistua haluamiensa Länsimetron metrojärjestelmän, radan ja asemien hallinnointia ja ylläpitoa koskevien hankintojen valmisteluun, hankintaprosessin läpivientiin ja hankintoja koskevaan päätöksentekoon.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Eeva Heckwolf, laatu- ja ympäristöpäällikkö, puhelin: 310 34815
eeva.heckwolf(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

§ 163

Liikenneliikelaitoksen johtokunnan lausunto kaupunginhallitukselle Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta

HEL 2019-009875 T 08 00 02

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vantaan kaupunki on laatinut yleissuunnitelman raitiotiestä, jonka tavoitteena on luoda korkean tason poikittainen joukkoliikenneyhteys Lentoaseman, Aviapoliksen, Tikkurilan, Hakunilan ja Mellunmäen välille. Vantaan ratikka on koko osuudeltaan kaksiraiteinen ja radan pituus on runsaat 19 kilometriä, josta noin 0,5 kilometriä sijoittuu Helsingin puolelle Mellunmäessä. Raitiotielle on suunniteltu 26 pysäkkiparia. Raitiotie on sijoitettu omalle ajouralle niin suurelta osin kuin mahdollista. Raitiotien jatkosuunnittelupäätös on tarkoitus tehdä Vantaalla loppuvuodesta 2019.

Yleissuunnitelmassa esitetyn arvion mukaisesti Vantaan Ratikka lisää joukkoliikenteen käyttöä koko seudulla. Ratikkavaihtoehdossa joukkoliikenteeseen siirtyy vuoteen 2050 mennessä 5000 matkaa vuorokaudessa muista kulkumuodoista bussivaihtoehtoon verrattuna. Samalla raitiotie vähentää autoliikenteen määrää ja kilometrisuoritetta, millä on suoria vaikutuksia liikenteen aiheuttamiin päästöihin. Vantaan ratikan tuottamien hyötyjen on arvioitu olevan noin 335 miljoonaa euroa. Hankkeen investointikustannuksiksi on arvioitu noin 393 miljoonaa euroa, josta Helsingin osuus on noin 12 miljoonaa euroa. Ratikan hyötykustannussuhde on 0,78 toteuttamisvuodelle 2030. Tämä jää alle yhteiskuntataloudellisen kannattavuusrajan, mikä on tyypillistä kaupunkialueiden raidehankkeille.

HKL:n näkemyksen mukaan Vantaan ratikka on seudullisesti merkittävä uusi joukkoliikenneyhteys, jonka suunnittelun jatkaminen on perusteltua. Vantaan ratikka tukee myös Helsingin maankäytön ja liikenteen kehittämistavoitteita ja luo edellytyksiä seudulliselle yhteistyölle liikennejärjestelmän kehittämisessä. Raitioliikenne on hyvä väline tiivistyvän ja kestäviin kulkumuotoihin tukeutuvan kaupunkirakenteen toteuttamisessa.

Suunnittelulinjaukset ja synergiat Helsingin kaupungin raitiotieverkon kanssa

Vantaan ratikan suunnitteluperusteet ovat pääosin yhtenevät Helsinkiin suunniteltujen pikaraitioteiden kanssa mm. raidelevyden, ratasähkö-

17.10.2019

järjestelmän ja vaunujen mitoituksen osalta. Kuitenkin esim. usean pikaraitiolinjan käyttämisen pysäkin palvelualueen pituuden osalta on eroja. Ne eivät kuitenkaan muodosta esteitä järjestelmän tekniselle yhteensopivuudelle. Helsinki on tuottamassa Raide-Jokeri –hankkeen suunnitteluohjeiden pohjalta yleisesti seudulla hyödynnettävissä olevan pikaraitiotieiden suunnitteluohjeistuksen yhteistyössä mm. Espoon ja Vantaan kanssa. Ohjeen valmistumista on hyvä kiirehtiä niin, että se olisi käytettävissä täysipainoisesti myös Vantaan ratikan suunnittelu-työssä.

Vantaan ratikan Mellunmäen pääteasemalta on sujuva vaihtoyhteys metroon, ja hanke tukee näin alueen kehitystä liikenteen solmukohtana. Tämän merkitys korostuu tulevaisuudessa, mikäli Östersundomin yhteisen yleiskaavan mukainen maankäytön kehittäminen etenee ja metroa jatketaan Mellunmäestä itään. Helsingin on tarkoituksenmukais- ta yhdistää laajemmat Mellunmäen asemanseudun kehittämishankkei- den toteutukset raitiotiehankeeseen yhteydessä tapahtuviin bussitermi- naalialueen muutoksiin, jotta voidaan välttää vasta rakennetun rata- alueen tai katujen moninkertaista auki repimistä. Tässä yhteydessä tu- lee ratkaista myös autojen sekä pyörien liityntäpysäköintiratkaisut alu- eella.

Varikot ja kalusto

Vantaan ratikan kalustotarpeeksi on yleissuunnitelmassa arvioitu alku- vaiheessa 22 vaunua + 3 varavaunua. Mikäli Vantaan ratikan kalustoa voitaisiin käyttää ristiin muiden pikaraitiotieiden kaluston kanssa, on HKL:n näkemyksen mukaan mahdollista vähentää Vantaan tarvitse- mää varakaluston määrää yhdellä vaunulla kolmesta kahteen. Tämä vähentäisi Vantaan ratikan kaluston investointitarvetta arviolta 4 miljoonalla eurolla. Kaluston ristiin käyttö edellyttäisi, että hankittava pikarai- tiotieiden kalusto brändättäisiin yhdenmukaisesti koko pikaraitiotiever- kolla, ja että kalustoa hallittaisiin yhtenä kokonaisuutena mm. linjoil- le/varikoille sijoittumisen näkökulmasta.

HKL:n perustehtävänä on tuottaa ja kehittää kestävän liikkumisen pal- veluita laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. HKL:llä on Suomen tasol- la ainutlaatuisia osaamista raitiotie- ja metrokaluston kehittämisessä, hankinnassa ja ylläpidossa. HKL on halukas ja kyvykäs tuottamaan Vantaalle sen ratikan kaluston hankintaan ja hallintaan liittyvät palvelut kokonaisuutena. Näin Vantaan ratikan kaluston hankinta voitaisiin to- teuttaa osana muiden samanaikaisesti valmistuvien pääkaupunkiseu- dun pikaraitiotieiden kalustohankintoja. Keskittämällä hankinnat suu- rempiin kokonaisuuksiin, on hankinta mahdollista toteuttaa kustannus- tehokkaammin kuin erikseen toteutettuna. Säästöjä saavutettaisiin mm. suunnittelukuluissa, hallinto- sekä valmistajan kapasiteetti- ja tuotanto-

17.10.2019

kuluissa. Lisäksi laajempi hankintakokonaisuus todennäköisesti herättäisi kiinnostusta suuremmassa määrässä potentiaalisia kalustotoimittajia.

HKL on käynnistämässä Kruunusiltojen kalustohankintaa jo vuonna 2020. Tavoitteenamme on hankkia linjalle 23 vaunua sekä varautua hankinnassa optioihin, jotka mahdollistaisivat vaunuhankinnan myös Vihdintien, Tuusulanväylän sekä haluttaessa myös Vantaan pikaraitioiteille. Hankintojen toteutuminen näiden optioiden kautta edellyttää, että Vantaan hanke etenee aikataulussa ja yhtäaikaisesti Tuusulanväylän ja Vihdintien raitioteiden suunnittelun ja käyttöönoton kanssa. Lisäksi kokonaisuutena hankittavan kaluston tulee olla yhdenmukaista mm. keskeisten teknisten ominaisuuksien sekä brändin osalta.

Varikon mitoituksessa on ollut lähtökohtana, että varikkoa on mahdollisuus laajentaa 60–80 vaunulle. Tämä tarkoittaa, että yleissuunnitelman mukaan Vaaralan varikkoa voisivat jatkossa käyttää myös Malmin lentoaseman ratikkalinja sekä mahdollisen Jokeri 2 -ratikkalinjan vaunut. HKL:n mielestä on hyvä asia, että yleissuunnitelmassa on varauduttu Vaaralan raitiovaunuvarikon seudulliseen yhteiskäyttöön ja laajentamiseen, vaikka raitiovaunuvarikkojen seudullista hallinta- ja käyttömallia ei ole vielä tarkemmin määritelty tai sovittu. HKL on toteuttamassa vuosien 2020-2025 aikana neljä uutta raitiotievarikkoa pääkaupunkiseudulla. Samalla varikoiden operointimalleja uudistetaan laajentuvan raitioliikenteen tarpeiden mukaisesti. HKL on halukas tarjoamaan Vantaalle asiantuntemustaan varikon suunnittelemiseksi sekä valmistuneen varikon operointiin.

HKL:n näkemyksen mukaan Vantaan ratikan kaluston tarvitsema raskas huolto on mahdollista toteuttaa kustannustehokkaasti Koskelan varikolla riippumatta siitä, onko Koskelaan raideyhteyttä Vantaalta. Koskelan varikko rakennetaan uudelleen vuoteen 2026 mennessä. Varikon toimintamalli ja kapasiteetti on mahdollista suunnitella sellaiseksi, että se mahdollistaa keskitetyt raskaat kunnossapitotoimet myös Vantaan kalustolle.

Hankkeen kustannukset

Hankkeen investointikustannuksiksi on arvioitu noin 393 miljoonaa euroa, josta Helsingin osuus on 12,1 miljoonaa euroa. Tämä sisältää n. 500 metrin osuuden rataa, kääntösilmukattoman päätepysäkin sekä Helsingin puolelle sijoitettavan raitiotien sähkönsyöttöaseman. Helsingin kustannus on suhteellisen suuri kaupungin alueelle sijoittuvan osuuden pituuteen nähden, mikä selittyy pääasiassa linjan päähän sijoittuvalla sähkönsyöttöasemalla, pohjanvahvistustarpeella sekä johtosiirtojen kustannuksilla.

Erityisesti Helsingin osuus raitiotien sähkönsyöttöasemien kustannuksista (7 %) on merkittävästi suurempi kuin osuus koko raitioratahankkeen kustannuksista (3 %). Helsingin alueelle suunnitelmassa sijoitettu sähkönsyöttöasema (n. 2 Meur) palvelee sekä Helsingin että Vantaan alueelle sijoittuvan rata-alueen sähköistystä. Koska kustannusta voidaan pitää merkittävänä, tulisi HKL:n mielestä kustannusvastuiden jakautumista tämän syöttöaseman osalta arvioida uudelleen sen palveleman aluejaon pohjalta.

Hankkeen päätöksenteko ja toteutus

Vantaa esittää, että Helsinki vastaa suunnittelusta omalla alueellaan. HKL toteaa, että sillä ja on valmius jatkaa raitiotien suunnittelua Vantaan esittämällä tavalla. HKL:n osalta suunnittelun käynnistäminen edellyttää päätöstä suunnittelun hankinnasta. Vantaan ratikan yleissuunnitelmassa on jatkosuunnittelukustannuksiksi tälle osuudelle arvioitu yhteensä n. 760.000 euroa. Tämän perusteella suunnittelun hankintapäätös voidaan tehdä viranhaltijapäätöksenä.

Helsingin ja Vantaan kaupunkien on tehtävä päätös hankkeen toteuttamisesta koordinoitusti. Helsinki ei voi sitoutua toteutukseen ennen kuin toteutuksen edellytykset sekä Vantaan valmius hankkeen toteuttamiseen on selvinnyt riittävästi jatkosuunnittelussa. Raitiotien Helsingin osuuden päätöksentekoon sovelletaan katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden käsittelyohjeessa määriteltyä periaatteellisesti ja taloudellisesti merkittävän liikennehankkeen päätöksentekoprosessia. Helsingin rataosuuden hyväksymispäätöksen tekee kaupunginvaltuusto. Toteutuspäätös edellyttää, että Helsingin päätöksentekoon tuodaan käsittelyohjeessa mainittua hankesuunnitelmaa vastaava kokonaisuus, joka sisältää yleissuunnitelma-aineiston lisäksi jatkosuunnittelussa tarkennetun kustannusarvion ja mahdolliset muut lisäselvitykset hankkeen toteutettavuudesta ja toteutustavasta.

Tämän hetken tietojen mukaan radan rakentamisen osuus Helsingin vastuulla olevasta 12,1 milj. euron kokonaissummasta on noin puolet, mutta pohjanvahvistukset sekä muut erityisjärjestelyt saattavat kasvattaa vielä HKL vastuulle tulevaa summaa. Helsingin puolelle rakennettava sähkönsyöttöasema sisältyy myös HKL:n kustannusosuuteen. HKL:n johtokunnan tulee hyväksyä erikseen HKL:n vastuulla oleva kustannusosuus ja sitä vastaava hankesuunnitelma ennen Kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksentekoa.

Vantaa esittää, että hanketta varten ei perusteta kaupunkien yhteistä toteutusorganisaatiosta, vaan Vantaa vastaisi raitiotien rakennuttamisesta myös Helsingin osuudelta. Helsinki laatisi oman alueensa osalta tarvittavat suunnitelmat ja päätökset radan toteuttamista varten. HKL

17.10.2019

toteaa, että yleissuunnitelmavaiheen tiedoilla päätöstä hankkeen toteutustavasta ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista vielä tehdä. Helsingille on kuitenkin tärkeää osallistua omalle alueelleen sijoittuvaan hankkeen ohjaukseen aktiivisesti. HKL:ään on Raide-Jokerin hankkeen toteutuksen myötä muodostunut ainutlaatuinen pikaraitioteiden tilaaja-tehtävien osaamiskeskittymä (mm. elinkaarenhallinta, hankinnat, suunnitteluohjeistus infran, kaluston ja varikoiden tarpeisiin, suunnittelunohjaus, operoinnin, kunnossapidon, varikoiden ja infran käytön optimointi, sidosryhmätyö ja -viestintä). HKL näkee, että tätä osaamista olisi mahdollista hyödyntää myös Vantaan ratikan toteutuksessa Espoon ja Helsingin (HKL) Raide-Jokerissa käyttämän mallin mukaisesti ja tuottaa lisäarvoa niin Vantaalle kuin seudun kaupunkiraideliikenteen kehittämistyölle laajemminkin.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi
Karoliina Rajakallio, yksikön johtaja, puhelin: 310
karoliina.rajakallio(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi
Karoliina Rajakallio, yksikön johtaja, puhelin: 310
karoliina.rajakallio(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 164

Töölön raitiovaunuvarikko raiteiden uusiminen ja lattiarakenteiden kunnostaminen, halli 1 (raiteet 13-18, Frenckellin sormen alustatila), lisätöiden 11-13 ja 15 tilaaminen

HEL 2019-001374 T 02 08 03 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta (HKL) päätti oikeuttaa liikenneliikelaitoksen tilaamaan Nordhaus Partners Oy:ltä Töölön raitiovaunuvarikon halli 1:n raiteiden peruskorjausta koskevan urakan aikaiset lisä- ja muutostyöt tarjousten 11-13 ja 15 mukaisesti yhteensä enintään 264.363,12 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan seuraavasti:

- Lisätyö 11: Frenckellin sormen sähköputket: Poraaminen vaati erityistä varovaisuutta, jota ei ollut huomioitu suunnitelmissa, koska kaikki ratapihan sähkökaapin sähkövarausputket oli valettu betonilla umpeen 21.213,20 euroa (alv 0 %)
- Lisätyö 12: Sähkökaappien kannatusteräkkeet: Sähkökaapit täytyy saada tuettua irti purettavasta kansilaatasta, joten sähkökaapit joudutaan kannattelemaan terästukirakentein 8.212,00 euroa (alv 0 %)
- Lisätyö 13: Naisten sosiaalitalan rakenneavaukset kuntotutkimusta varten (hormeihin ja seiniin) 878,08 euroa (alv 0 %)
- Lisätyö 15: Frenckellin sormen muutokset. Käyttäjän muuttuneista tarpeista johtuen raiteen 17 raidehäiriötä oli lyhennettävä alkuperäisestä 20 viikosta neljään viikkoon. Tämä aiheuttaa merkittäviä muutoksia työtavassa sekä ylimääräisen sillan rakentamisen hallin ulkopuolelle raiteen kohdalle. Työturvallisuutta valvovan henkilön on oltava paikalla koko ajan raideliikenteen jatkumisen takia. Työnjohdon tarve lisääntyy ja urakka-aika pitenee. Tavarantoimitus vaikeutuu. 234 059,84 euroa (alv 0%)

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Pasi Lotvonen, projektipäällikkö, puhelin: 310 22921
pasi.lotvonen(a)hel.fi
Ella Etula, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 22557
ella.etula(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Postiosoite
PL 53250
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Toinen linja 7 A
Helsinki 53

Puhelin
3101071
Faksi

Y-tunnus

Tilinro

Alv.nro

17.10.2019

Ote

Hankinta
Kirjanpito
Sopimussihteeri
Yksikön johtaja
Hankepäällikkö
Projektipäällikkö
Hankinta-asiantuntija

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankinta perustuu Nordhaus Partners Oy:n kanssa 29.4.2019 allekirjoitettuun Töölön raitiovaunuvarikon hallin 1 raiteiden uusimista ja lattia-rakenteiden kunnostamista koskevaan urakkasopimukseen. Urakan toteutuksen aikana on ilmennyt seikkoja, joiden takia suunnitelmia on täytynyt tarkentaa tai muuttaa sekä töitä, joiden toteutus lisätyönä tässä urakassa on kustannustehokkaampaa kuin töiden teettäminen erikseen toisella tekijällä.

Aikaisemmat päätökset:

Johtokunnan päätös 29 §, 21.2.2019: 1.277.777,00 euroa (alv 0%): Johtokunta päätti oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) tekemään Töölön raitiovaunuvarikon raiteiden uusimista ja lattiarakenteiden kunnostamista koskevan urakkasopimuksen Nordhaus Partners Oy:n kanssa niin, että urakan kokonaiskauppahinta on 1.277.777 euron (alv 0 %).

Lisäksi johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n tarvittaessa tekemään urakkaan lisätilauksia niin, että niistä aiheutuva lisäkauppahinta voi olla yhteensä enintään 191.666 euroa (alv 0 %) eli 15 % urakan kokonaiskauppahinnasta.

Johtokunnan päätös 93 §, 16.5.2019: 217.694,00 euroa (alv 0%): Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n tilaamaan Nordhaus Partners Oy:ltä Töölön raitiovaunuvarikon halli 1:n raiteiden peruskorjausta koskevan urakan aikaiset lisä- ja muutostyöt tarjousten 1 ja 2 mukaisesti yhteensä enintään 217.694,40 euron arvonlisäverottoon kokonaishintaan.

Vs. toimitusjohtajan päätös 101 §, 28.6.2019: 93.391,28 euroa (alv 0%): Vs.toimitusjohtaja päätti tilata Nordhaus Partners Oy:ltä Töölön raitiovaunuvarikon halli 1:n raiteiden peruskorjausta koskevan urakan

17.10.2019

aikaiset lisä- ja muutostyöt tarjousten 3, 4 ja 5 mukaisesti yhteensä enintään 93,391,28 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Toimitusjohtajan päätös § 130, 18.9.2019: 77.693,12 euroa (alv 0%): Toimitusjohtaja päätti tilata Nordhaus Partners Oy:ltä Töölön raitiovaunuvarikon halli 1:n raiteiden peruskorjausta koskevan urakan aikaiset lisä- ja muutostyöt tarjousten 6-10 mukaisesti yhteensä enintään 77.693,12 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Tämän päätöksen jälkeen hankinnan lisätöitä on tilattu yhteensä enintään 653.141,92 euroa (alv 0 %). Johtokunnan päätöksen 29 §, 21.2.2019 mukaisesti lisätilausvaltuutuksesta on jäljellä 20.581,60 euroa (alv 0%).

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Pasi Lotvonen, projektipäällikkö, puhelin: 310 22921
pasi.lotvonen(a)hel.fi
Ella Etula, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 22557
ella.etula(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta
Kirjanpito
Sopimussihteeri
Yksikön johtaja
Hankepäällikkö
Projektipäällikkö
Hankinta-asiantuntija

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos Toimitusjohtaja 18.09.2019 § 130

HEL 2019-001374 T 02 08 03 00

Päätös

Toimitusjohtaja päätti tilata Nordhaus Partners Oy:ltä Töölön raitiovaunuvarikon halli 1:n raiteiden peruskorjausta koskevan urakan aikaiset

17.10.2019

lisä- ja muutostyöt tarjousten 6-10 mukaisesti yhteensä enintään 77.693,12 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan seuraavasti:

- Lisätyö 6: Lisätyöhön 1 (Laatan uusiminen raiteiden 13 ja 14 välistä rakennesuunnittelijan ohjeiden mukaisesti) liittyvä kustannusvaikutus työhön kuluneesta lisäajasta 25.000,00 euroa (alv 0 %)
- Lisätyö 7: Lisätyöhön 2 (Laatan uusiminen raiteen 13 ja seinän välistä) liittyvä kustannusvaikutus työhön kuluneesta lisäajasta 12.500,00 euroa (alv 0 %)
- Lisätyö 8: Loput muutokset raiteilla 13 ja 14: Ulko-oven edustan luonnonkivisokkelin muutostyöt entisen ratapihan kulkuaukon kohdalla. Kulkuaukon kohdalle täytyi tehdä luonnonkivisokkeliin muutostöitä, jotta saatiin uudet kantavat betonirakenteet tuettua sokkelin päälle. Kulkuoviaukot ovat turhia, koska ratapihan alapuolinen tila on aikanaan täytetty 32.707,04 euroa (alv 0 %)
- Lisätyö 9: Frenckellin sormen siirtotyöt, sähkötöiden aputöitä liittyen muutostöihin 3.073,28 euroa (alv 0 %)
- Lisätyö 10: Imurikontin timanttireiät. Imurikontti siirrettiin uuteen paikkaan ja alakautta piti porata uusia reikiä maahan 4.412,80 euroa (alv 0 %)

Päätöksen perustelut

Hankinta perustuu Nordhaus Partners Oy:n kanssa 29.4.2019 allekirjoitettuun Töölön raitiovaunuvarikon hallin 1 raiteiden uusimista ja lattiarakenteiden kunnostamista koskevaan urakkasopimukseen. Urakan toteutuksen aikana on ilmennyt seikkoja, joiden takia suunnitelmia on täytynyt tarkentaa tai muuttaa sekä töitä, joiden toteutus lisätyönä tässä urakassa on kustannustehokkaampaa kuin töiden teettäminen erikseen toisella tekijällä.

Aikaisemmat päätökset:

Johtokunnan päätös 29 §, 21.2.2019: 1.277.777,00 euroa (alv 0%): Johtokunta päätti oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) tekemään Töölön raitiovaunuvarikon raiteiden uusimista ja lattiarakenteiden kunnostamista koskevan urakkasopimuksen Nordhaus Partners Oy:n kanssa niin, että urakan kokonaiskauppahinta on 1.277.777,00 euron (alv 0 %).

Lisäksi johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n tarvittaessa tekemään urakkaan lisätilauksia niin, että niistä aiheutuva lisäkauppahinta voi olla yhteensä enintään 191.666,00 euroa (alv 0 %) eli 15 % urakan kokonaiskauppahinnasta.

Johtokunnan päätös 93 §, 16.5.2019: 217.694,00 euroa (alv 0%): Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n tilaamaan Nordhaus Partners Oy:ltä Töölön raitiovaunuvarikon halli 1:n raiteiden pe-

17.10.2019

ruskorjausta koskevan urakan aikaiset lisä- ja muutostyöt tarjousten 1 ja 2 mukaisesti yhteensä enintään 217.694,40 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Vs. toimitusjohtajan päätös 101 §, 28.6.2019: 93.391,28 euroa (alv 0%): Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n tilaamaan Nordhaus Partners Oy:ltä Töölön raitiovaunuvarikon halli 1:n raiteiden peruskorjausta koskevan urakan aikaiset lisä- ja muutostyöt tarjousten 3, 4 ja 5 mukaisesti yhteensä enintään 93,391,28 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Tämän päätöksen jälkeen hankinnan lisätöitä on tilattu yhteensä enintään 388.778,80 euroa (alv 0 %). Johtokunnan päätöksen 29 §, 21.2.2019 mukaisesti lisätilausvaltuutuksesta on jäljellä 20.581,60 euroa (alv 0%).

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos Toimitusjohtaja
28.06.2019 § 101

Lisätiedot

Pasi Lotvonen, projektipäällikkö, puhelin: 310 22921
pasi.lotvonen(a)hel.fi
Ella Etula, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 22557
ella.etula(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 16.05.2019 § 93

HEL 2019-001374 T 02 08 03 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n tilaamaan Nordhaus Partners Oy:ltä Töölön raitiovaunuvarikon halli 1:n raiteiden peruskorjausta koskevan urakan aikaiset lisä- ja muutostyöt tarjousten 1 ja 2 mukaisesti yhteensä enintään 217.694,40 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan seuraavasti:

- Lisätyö 1: Laatan uusiminen raiteiden 13 ja 14 välistä rakennesuunnittelijan ohjeiden mukaisesti 119.425,60 euroa (alv 0 %)
- Lisätyö 2: Laatan uusiminen raiteen 13 ja seinän välistä, 98.268,80 euroa, alv 0 %.

Tämän päätöksen jälkeen hankinnan toteutuneet kokonaiskustannukset ovat yhteensä 1.495.471,40 euroa (alv 0 %).

21.02.2019 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

yksikön johtaja

17.10.2019

Asia/4

Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Pasi Lotvonen, projektipäällikkö, puhelin: 310 22921
pasi.lotvonen(a)hel.fi

Eeva Lindroos, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 34879
eeva.lindroos(a)hel.fi

17.10.2019

§ 165

Hankinta, Kruunusillat -hankkeen allianssikumppaneiden valinta

HEL 2019-010526 T 02 08 02 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi saamansa informaation.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Jari Kivi, projektipäällikkö, puhelin: 310 20258
jari.kivi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukiello, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kruunusillat –hanke on jaettu allianssiin ja kokonaisurakkaan. Allianssiosuuteen kuuluu Kruunusillat –hankkeen raitiotieosuus sekä siihen liittyviä muita katu- ja kunnallisteknisiä töitä, mitkä ovat perusteltuja toteuttaa samassa yhteydessä. Kalasataman ja Kruunuvuorenrannan väliset kaksi siltaa, eli Finkensilta ja Kruunuvuorensilta, sekä Korkeasaa- ren maarakennus toteutetaan kokonaisurakkana.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 31.8.2016, 210 §, Kruunusillat –hankkeen hankesuunnitelman. Hankkeen tilaajina ovat Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala (KYMP) ja Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos (HKL). KYMP vastaa hankintojen kilpailuttamisesta omasta ja HKL:n puolesta.

Allianssin kumppanien valintaan on järjestetty tarjouskilpailu, jossa KYMP:n rakennukset ja yleiset alueet –palvelukokonaisuuden tekninen johtaja valitsi 19.6.2019, 111 §, tarjousvaiheeseen mukaan kolme osallistumishakemuksen jättänyttä ehdokasta.

Allianssikumppanien valinta tuodaan johtokunnan päätettäväksi myöhemmin syksyllä 2019.

17.10.2019

Asia/5

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Jari Kivi, projektipäällikkö, puhelin: 310 20258
jari.kivi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 166

Kipparlahden metrosillan uusiminen, hankesuunnitelma

HEL 2019-010386 T 08 00 02

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä Kipparlahden metrosillan rakentamisen hankesuunnitelman 1.10.2019 esityksen mukaan niin, että hankkeen kokonaishinta yhteensä sisältäen suunnittelun, rakennustyöt ja hankkeeseen sisältyvät rata- ja ratasähkötyöt sekä hankintojen aikaiset lisä- ja muutostyöt on 3,8 milj. euroa (alv 0 %).

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Eero Valkama, projektipäällikkö, puhelin: 310 21914
eero.valkama(a)hel.fi

Liitteet

1 20191001 - AB-C-Hankesuunnitelma Metrosilta-Kipparlahti-uuden sillan rakentaminen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kipparlahden metrosillan uusiminen on tarkoituksenmukaista, jotta kantametrin liikennöinnin häiriöttömyys ja turvallisuus pystytään takaamaan tulevaisuudessakin. Sillan uusimisella korvataan mahdollisesti riskialtis ikääntynyt silta nykyaikaiset vaatimukset täyttävällä rakenteella.

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017-2021 (kaupunginvaltuusto 27.9.2017, 321 §) todetaan, että liikennejärjestelmän toimivuudesta huolehditaan liikenneinvestoinneilla ja että kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Päätösehdotus tukee näitä kaupunkistrategian tavoitteita kestävä kasvun turvaamisesta ja on näin strategian mukainen.

17.10.2019

Suhde muihin päätöksiin

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) toimitusjohtaja hyväksyi 4.9.2019, 122 §, hankesuunnitelman Kipparlahden metrosillan jänterästen kuntotutkimuksesta ja sillan vahventamisesta.

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

Kipparlahden metrosilta sijaitsee Herttoniemessä Herttoniemen metroasemasta noin puoli kilometriä länteen. Silta ylittää Kipparlahdensilmukka –kadun.

Kipparlahden nykyinen metrosilta on rakennettu vuonna 1972 osana Helsingin kantametron alkuperäisiä rakennustöitä. Sillassa on käytetty viimeisen vuosikymmenen aikana riskirakenteeksi tunnistettuja KA-jäntemenetelmällä tuotettuja rakenteita. Sillan kansi on jälkijännitetty. Samanlaisia rakenteita on käytetty myös muissa HKL:n metrosilloissa, joista mm. Kulosaaren siltaa on merkittävästi vahvennettu viime vuosien aikana.

Metrosiltojen kuntoa on kartoitettu kattavasti HKL:n teettämässä projekteissa. Viimeisimmät vuonna 2019 tehdyt jänteiden kuntoa ainetta rikkomattomilla menetelmillä koskeneet tutkimukset ovat vahvistaneet, että nykyisen sillan rakenteet eivät enää täytä rakenteille asetettuja vaatimuksia. Välittömiä riskejä sillan käytön jatkosta ei tutkimuksissa kuitenkaan ole havaittu.

Sillan tutkimuksissa todettiin myös, että arvioiduilla vahvennusmenetelmillä ei sillan kantokykyä pystytä riittävässä määrin parantamaan. Metrosillan uusiminen on siten tarkoituksenmukaista toteuttaa ennen kuin todetut puutteet sillan rakenteissa vaikuttavat metroliikenteeseen esim. alennettujen nopeusrajoitusten muodossa. Lisäksi sillan uusiminen tulee välttämättömäksi, jotta metroliikenteen häiriöttömyyteen ja ennen kaikkea turvallisuuteen liittyvät riskit eivät tunnistetun parannustarpeen toteutuksen siirtämisen tähden kasva sietämättömiksi.

Metrosillan uusiminen varmistaa Helsingin kantametron liikennöinnin turvallisuuden ja häiriöttömyyttä tuleviksi vuosikymmeniksi.

Hankkeen toteuttaminen

Hanke toteutetaan rakentamalla uusi silta vanhan sillan viereen, josta se työnnetään vanhan sillan tilalle uuden valmistuttua. Työt aloitetaan perustusten pengertämisellä ja radan päällysrakenteiden purkamisella. Uuden siltarakenteen paikoilleen siirtämisen jälkeen asennetaan sillalle tarvittavat kaapeloinnit sekä radan päällysrakenteet.

17.10.2019

Sillan rakennustöiden on suunniteltu käynnistyvän loppuvuonna 2020 niin, että uusi silta on paikoillaan ja käytössä vuoden 2022 alkupuoliskolla.

Hankkeen toteuttamisen aikana vaikutukset metroliikenteeseen rajoittuvat pääosin mahdollisiin alennettuihin nopeusrajoituksiin kohteen kohdalla, mutta uuden sillan paikoilleen asettamisen ajaksi on liikennekatko välttämätön.

Nykyisen sillan purkaminen ja uuden sillan siirtäminen paikalle vie 1-2 viikkoa. Haittojen minimoimiseksi liikennekatko ajoittuisi kesälle 2021 ja se koordinoidaan Siilitien ja Sahaajankadun silloille suunniteltujen töiden kanssa. Liikennekatkon ajaksi järjestetään korvaavaa liikennettä yhteistyössä Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän (HSL) kanssa.

Rakennustöistä saattaa olla väliaikaista haittaa Kipparlahdensilmukan ajoneuvoliikenteelle työmaajärjestelyjen takia.

Hankkeen kustannusten muodostuminen

Kipparlahden metrosillan rakentamisen kustannukset ovat enintään 3,8 milj. euroa hankesuunnitelman mukaisesti.

Hankkeen suunnitteluun on käytetty syyskuun 2019 loppuun mennessä 0,01 milj. euroa.

Vuodelle 2020 hankkeen kustannuksiksi on arvioitu 0,17 milj. euroa, vuodelle 2021 2,43 milj. euroa ja vuodelle 2022 1,2 milj. euroa. Vuosille 2021-2022 sijoittuvat kustannukset otetaan huomioon HKL:n talousarvioiden laatimisessa noille vuosille.

Rakennusurakan ja rakennuttamispalkkioiden kuluja on arvioitu HKL:lle kohdistuvan 3,05 milj. euroa vuosien 2020-2022 aikana.

Rakennusurakan töiden lisäksi hankkeessa käytetään 0,22 milj. euroa sillalle tulevien rata- ja ratasähköiden suorittamiseen.

Näiden lisäksi hankkeelle tulee suunnittelun ja projektin johdon kustannuksia 0,04 milj. euroa sekä 0,49 milj. euron hankevaraus.

Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen

Hanke aiheuttaa 30 vuoden poistoajalla tasapoistoina 0,13 milj. euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

HSL:n perussopimuksen perusteella 50 % investoinnin poistoista (0,06 milj. euroa/vuosi) ja 50 % laskennallisista korkomenoista (30 vuoden aikana yhteensä 1,47 milj. euroa, laskentakorko 5 %) voidaan laskuttaa

17.10.2019

HSL:ltä. HKL palauttaa HSL:ltä laskuttamansa 50 % laskennallisen korkomenon ns. infran korkotulona kaupungille.

Loppuosa poistoista (0,06 milj. euroa vuodessa) ja investoinnin rahoittamisesta aiheutuvat todelliset 1,66 milj. euron korkokulut laina-aikana (korkokanta 3 % ja laina-aika 25 vuotta) jäävät kaupungin liikenneliikelaitoksen infratukena maksettavaksi. Kipparlahden metrosillan uusimisen vaikutus HKL:lle maksettavaan kaupungin tukeen on keskimäärin 0,07 milj. euroa vuodessa.

Lisäksi osa HSL:ltä laskutettavasta 50 % poisto-osuudesta ja 50 % laskennallisesta korosta kiertyy vuosittain käytön mukaisesti kaupungin maksettavaksi HSL:n maksuosuuden kautta; noin 50 % poisto-osuudesta ja laskennallisesta korosta katetaan lipputuloilla ja loppuosa kohdistuu kuntaosuuteen. Kipparlahden metrosillan uusimisen HKL:n osuuden kokonaisvaikutus Helsingin kaupungin käyttötalouteen arvioidaan olevan keskimäärin 0,12 milj. euroa vuodessa (HSL:n maksuosuus ja HKL:n saama kaupungin tuki yhteensä).

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Eero Valkama, projektipäällikkö, puhelin: 310 21914
eero.valkama(a)hel.fi

Liitteet

1 20191001 - AB-C-Hankesuunnitelma Metrosilta-Kipparlahti-uuden sillan rakentaminen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

17.10.2019

§ 167

Erottajan raitiovaunujen sähkönsyöttöaseman muutostyön suunnittelun ja rakentamisen hankesuunnitelman korottaminen

HEL 2018-002287 T 08 00 08

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti korottaa ja hyväksyä Erottajan raitiovaunujen sähkönsyöttöaseman muutostyön suunnittelun ja rakentamisen hankesuunnitelman niin, että hankkeen arvonlisäverottomat kustannukset ovat yhteensä enintään 1,6 milj. euroa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Rauno Iivari, projektipäällikkö, puhelin: 040 1603398
rauno.iivari(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Erottajan sähkönsyöttöaseman muutos- ja laajennustöiden loppuun viemiseksi haastavassa kohteessa on sähkönsyöttöasemaa koskevaa hankesuunnitelmaa syytä korottaa edelleen. Hankkeen vaatimien rakennustöiden laajuus ja monimutkaisuus on kasvanut hankkeen edetessä ja siten aiempi kustannusarvio hankkeen kokonaiskustannuksista on osoittautunut riittämättömäksi.

Suhde muihin päätöksiin

Yleisten töiden lautakunta hyväksyi 28.3.2017, 113 §, Erottajan katusuunnitelman.

HKL:n johtokunta hyväksyi 16.8.2018, 118 §, Erottajan sähkönsyöttöaseman muutos- ja laajennushankkeen hankesuunnitelman korottamisen.

HKL:n johtokunta tilasi 16.8.2018, 119 §, Erottajan sähkönsyöttöaseman tilojen rakennusurakan.

Hankkeen lähtökohdat

Hyväksytyn katusuunnitelman mukaisesti Erottajan aukio muutetaan autottomaksi oleskelu- ja jalankulkualueen katuaukioksi osana kävelykeskustaa ja Esplanadin kaupunkitilaa. Erottajan aukion läheisyydessä sijaitsee HKL:n raitiotieverkon sähkönsyöttöasema, jonka kulkuyhteyksiin katusuunnitelman mukaiset muutokset aiheuttavat väistämättä tarpeen uudelleen suunnittelulle. Lisäksi aukion kehittämisen yhteydessä poistuva Stockmann Oyj:n tavaratalon entinen paikoitus- ja huoltotilojen ajoramppi poistetaan ja täytetään.

Jatkossa Erottajan sähkönsyöttöasema sijaitsee kokonaan maan alla ja syöttöaseman kookkaita kojeita varten oleva haalausaukko tulee normaalioloissa jäämään aukion kivetyksen peittämäksi. Sijainti maan alla edellyttää entistä tehokkaampaa ilmastointia ja jäähdytystä tiloissa ja siten väistämättömien maanpäällisten ratkaisujen saumatonta yhteensovittamista aukion uuden konseptin reunaehtojen mukaisesti. HKL myös laajentaa samalla sähkönsyöttöaseman tilojen laajuutta maan alla, jotta mahdolliset tulevaisuuden kojeistojen lisäys- ja muutostarpeet voidaan toteuttaa ilman mittavia rakennustöitä aukion alueella.

Erottajan aukion kehittämisen lisäksi HKL on todennut, että osa Erottajan sähkönsyöttöaseman kojeistoista lähestyy käyttöikänsä päätä. Keskijännitekojeisto on osin yhteinen Helen Sähköverkko Oy:n kanssa. Keskijännitelaitteiston kojeistojen uusiminen sähkönsyöttöaseman muutostöiden yhteydessä on tarkoituksenmukaista. Uusi keskijännitelaitteisto on korvattavaa kookkaampi, joten sähkönsyöttöaseman tilojen laajentaminen myös tältä osin tämän hankkeen yhteydessä on tarpeellista.

Sähkönsyöttöaseman muutosten myötä sähkönsyöttöaseman keskijännitelaitteistot siirretään omaan tilaansa sähkönsyöttöasemalla. Tämä mahdollistaa raitiotien sähkönsyötön tasajännitelaitteistojen modernisoinnin tulevaisuudessa niin, että Mannerheimintien ja Bulevardin alueen raitioteiden sähkönsyötön häiriönsietokyvyn huomattavan parantamisen.

Hankkeen kustannuksien muodostuminen

Hankkeen alkuperäinen kustannusarvio perustui vastaavan kokoluokan aiempiin hankkeisiin sekä hankesuunnittelussa käytettävänä olleisiin tietoihin. Erottajan sähkönsyöttöaseman tilojen rakennusurakan kilpailutuksen yhteydessä ilmeni, että hankesuunnitteluvaiheen tiedot olivat epätasällisia ja sähkönsyöttöaseman rakentaminen nykyaikaisia laitteistoja ja Erottajan aukion kehittämisessä asetettuja reunaehtoja vastaamaan tulisi maksamaan alkuperäistä arviota enemmän. HKL:n joh-

17.10.2019

tokunta päätti 16.8.2018, 118 §, hankesuunnitelman korottamisesta 1,2 milj. euroon näillä perusteilla.

Hankkeen edetessä ovat rakennuskustannukset edelleen täsmentyneet ja siten hankesuunnitelman päivittäminen vastaamaan hankkeen todellista laajuutta on tarkoituksenmukaista. Sähkönsyöttöaseman tilojen laajentaminen Erottajan kaltaisessa ainutlaatuisessa kaupunkikuvallisessa kohteessa Helsingissä on osoittautunut merkittävästi haastavammaksi urakaksi, kuin mitä hankesuunnitteluvaiheessa arvioitiin. Myös hankkeen töiden yhteensovittaminen kohteen alueella tehtävien muiden kaupunkiympäristön toimialan vastuulla olevien töiden kanssa on tuottanut lisäkustannuksia sekä suunnittelussa että töiden suorittamisessa.

Merkittävimmät kustannusmuutokset liittyvät sähkönsyöttöaseman maanpäällisten osien kaupunkikuvalliset vaatimukset rakenteiden yhdenmukaisuudesta muiden läheisten rakenteiden kanssa sekä täytettävän ajorampin täyttöön liittyvien vesieristysten haastavuudesta. Sähkönsyöttöaseman tornimaisen poistumistierakennelman päällysmateriaali on vaihdettu osin messinkipintaiseksi saatujen määräysten mukaisesti, jotta alueen ilme säilyy yhtenevänä.

Hankkeen kustannuksien nousua ovat lisäksi aiheuttaneet toteutus suunnittelun lisätyöt hankkeen sekä aukion töiden asettamien vaatimusten täsmentyessä, sähkönsyöttöaseman jatkuvan käytön turvaamisen ja siirrettävien sähkönsyöttöön liittyvien kojeiden kustannuksista, haalausaukon avaamisesta uudestaan aukiohankkeen kivetysaikataulun yhteensovittamishaasteiden takia sekä töiden valvonnan kasvaneesta tarpeesta urakan pitkittyessä.

Hankkeen suunnitteluvaiheessa HKL on sopinut Stockmann Oyj:n kanssa tavaratalon väestönsuojeluratkaisun vaatiman kulkuyhteyden säilyttämisestä sähkönsyöttöaseman muutostöiden ohella ja tähän liittyvien kustannuksien jaosta. Em. sopimus Stockmann Oyj:n kanssa ei vaikuta nyt päätettävänä olevaan HKL:n hankesuunnitelman kokonaisuuteen, vaan HKL laskuttaa sopimuksen mukaisesti Stockmann Oyj:lle kuuluvat kustannusosuudet.

Nyt tehtävän päätöksen myötä hankkeen kokonaiskustannukset sisältäen rakennusaikaiset lisä- ja muutostyöt sekä sähkönsyöttöaseman kojeistojen ja muiden vaadittujen järjestelmien erillishankinnat ovat enintään 1,6 milj. euroa (alv 0 %). Hankkeen mahdollista kokonaiskustannusta korotetaan aiemmasta 0,4 milj. eurolla, jotta edellä mainitut kustannusta kasvattaneet tekijät saadaan huomioitua ja hanke vietyä loppuun.

17.10.2019

Hankesuunnitelman korottamisen jälkeen rakennusurakan osuus hankkeen kustannuksista on 1,15 milj. euroa ja hankkeen suunnittelun ja rakennuttamisvalvonnan kustannuksia tulee 0,2 milj. euroa.

Lisäksi hankkeeseen sisältyy 0,12 milj. euroa laitteistojen hankintoja sekä 0,13 milj. euron hankevaraus.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Rauno Iivari, projektipäällikkö, puhelin: 040 1603398
rauno.iivari(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 22.08.2019 § 146

HEL 2018-002287 T 08 00 08

Päätös

Esittelijä poisti asian esityslistalta.

Käsittely

22.08.2019 Poistettiin

Artturi Lähdetie: Esittelijä poisti asian esityslistalta.

16.08.2018 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Rauno Iivari, projektipäällikkö, puhelin: 040 1603398
rauno.iivari(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos Toimitusjohtaja 26.02.2018 § 18

HEL 2018-002287 T 08 00 08

Päätös

17.10.2019

Toimitusjohtaja päätti hyväksyä liitteen mukaisen Erottajan raitiovaunujen sähkönsyöttöaseman muutostyön suunnittelun ja rakentamisen hankesuunnitelman yhteensä enintään 700 000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Päätöksen perustelut

Erottajan aluesuunnittelulla muutetaan katu- ja puistoalueita. Erottajan sähkönsyöttöasema sijaitsee Stockmannin maanalaisen rampin vieressä. Ramppi on tarkoitus täyttää ja maanpinta tasata. SSA jää maan alle, joten tarvitaan kulkureitti huoltotöitä ja erillinen luukku isoja, laitteiston vaihtoon liittyviä töitä varten. Hankkeessa syöttöaseman kulkureitti rakennetaan kokonaan uusiksi. Tiloihin asennetaan tehokkaampi ilmastointi maan alaisen tilan takia. Uudet laitteet joudutaan osin sijoittamaan maanpinnalle.

Syöttöaseman laitteiston osa (keskijännitekojeisto-osin yhteinen Helsingin Sähköverkko Oy:n kanssa) on käyttöikänsä päässä ja siinä on esiintynyt vikoja. Raitioliikenteen sähkönsyötön varmistamiseksi tarvitaan kojeisto uusittavaksi.

Erottajan SSA:n keskijännitelaitteisto on käyttöikänsä päässä ja laitteiston uusiminen on lähivuosien hankkeita. Kojeistossa on esiintynyt ikääntymisen aiheuttamia vikoja (kuluneisuus). Uusi laitteisto on muuttuneiden laitteistovaatimusten takia suurempi kuin vanha. Uusi laitteisto ei mahdu entiseen tilaan: syöttöasema on pieni ja täyteen rakennettu. Tulevan aluerakentamisen yhteydessä voidaan nykyistä asemaa laajentaa täytettävän rampin kohdalle niin että saadaan lisätilat uudelle kojeistolle. Samalla syöttöaseman laitteistojen tilanjako voidaan tilatarpeen mukaan muuttaa. Mm. ilmastointi muuttuu tehokkaammaksi syöttöaseman jäädessä kokonaan maan alle. Tämä tarvitsee lisätilaa.

Lisätila mahdollistaa myös DC kojeiston laajentamisen mikäli liikennetarpeet tulevat muuttumaan. Tällä varaudutaan kasvaviin liikennemääriin Mannerheimintielle ja Erottajan alueella.

Lisätiedot

Pekka Korpela, sähköjärjestelmäpäällikkö, puhelin: 310 35007
pekka.korpela(a)hel.fi

17.10.2019

§ 168

Stanley Security Oy:n hankintaoikaisuvaatimus koskien kameravalvontajärjestelmän hankintaa

HEL 2019-007358 T 02 08 01 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti esityksessä mainituilla perusteilla hylätä Stanley Security Oy:n (jäljempänä Stanley) hankintaoikaisuvaatimuksen koskien johtokunnan 22.8.2019 päivättyä päätöstä (140 §) Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (jäljempänä HKL tai Hankintayksikkö) kameravalvontajärjestelmän uudistamista koskevasta hankinnasta.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Magnus Blank, suunnittelija, puhelin: 310 35528
magnus.blank(a)hel.fi
Ann-Mari Tiainen, hankintasuunnittelija, puhelin: 310 35942
ann-mari.tiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valituksenalainen päätös
- 2 Hankintaoikaisuvaatimus

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hankinta	Liite 1 Liite 2
Sopimussihteeri	Liite 1 Liite 2
Lakimies	Liite 1 Liite 2
Hankintapäällikkö	Liite 1 Liite 2
Hankintasuunnittelija	Liite 1 Liite 2
Suunnittelija	Liite 1 Liite 2

Yksikön johtaja Liite 1
Liite 2
Hallintopäällikkö Liite 1
Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Oikaistavaksi vaadittu päätös:

Liikenneliikelaitoksen johtokunta on 22.8.2019 päivätyllä päätöksellään (140 §) päättänyt oikeuttaa HKL:n tilaamaan Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen kameravalvontajärjestelmän uudistamisen koko metron alueella kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antaneelta Avarn Security Oy:ltä.

Hankinta perustui HKL:n tarjouskilpailuun 24H19. Kameravalvontajärjestelmän kehittäminen on Hankintayksikön ja Länsimetro Oy:n yhteinen hanke ja hankinta toteutettiin edellä mainittujen tahojen yhteishankintana. Hankintaan sisältyi kaksi erillistä urakkaa: Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen kameravalvontajärjestelmän uudistaminen sekä Länsimetro Oy:n Matinkylä–Kivenlahti-hankkeen Kameravalvonta KAM-urakka. Lisäksi HKL kilpailutti järjestelmän takuuajan jälkeisen huollon ja kunnossapidon optiona. Länsimetro Oy on tehnyt hankinnasta 3.9.2019 päivätyhän hankintapäätöksen.

Esittelijän perustelut

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemisen edellytykset:

Vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista (1398/2016, jäljempänä erityisalojen hankintalaki) annetun lain 123 §:n mukaan lain soveltamisalaan kuuluviin hankintoihin sovelletaan vastaavasti, mitä hankintaoikaisusta laissa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) 132–135 §:ssä säädetään.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisuun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun korjattavakseen 90 päivän kuluessa siitä, kun hankintaoikaisuun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty.

17.10.2019

Erityisalojen hankintalain 114 §:n mukaan hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuksista sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava.

Erityisalojen hankintalain 118 §:n mukaan hankintayksikön tekemä päätös perusteluineen sekä valitusosoitus ja oikaisuohje on annettava tiedoksi kirjallisesti niille, joita asia koskee.

Päätös edellä mainituine asiakirjoineen annetaan tiedoksi käyttäen ehdokkaan ja tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa. Käytettäessä sähköistä yhteystietoa ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon päivänä, jona asiaa koskeva sähköinen asiakirja on viestin vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että sähköistä viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiannosta hankintayksikön on merkittävä viestiinsä erikseen tieto viestin lähettämispäivästä.

Päätös perusteluineen sekä valitusosoitus ja oikaisuohje voidaan antaa tiedoksi myös postitse kirjeenä siten kuin hallintolaissa säädetään. Ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä niiden lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksiannon tapahtuneen myöhemmin.

Asianosaisia koskeva päätös on annettu tiedoksi 4.9.2019. Stanleyyn hankintaoikaisuvaatimus on saapunut HKL:lle 6.9.2019, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty hankintalain mukaisessa määräajassa. Valituksenalainen päätös (liite 1) ja hankintaoikaisuvaatimus (liite 2) ovat esityslistan liitteenä.

Stanleyyn hankintaoikaisuvaatimus:

Stanley on hankintaoikaisuvaatimuksessa vaatinut, että Hankintayksikkö oikaisee kameravalvontajärjestelmän uudistamista koskevaa hankintapäätöstä siten, että Avarn Security Oy:n tarjous suljetaan pois teknisten vähimmäisvaatimusten täyttymättömyyden johdosta ja HKL käynnistää neuvottelut tarjouskilpailussa toiseksi sijoittuneen Stanleyyn kanssa.

Hankintapäätöksessä todetaan Avarn Security Oy:n tarjouksen eroavan hinnoittelultaan merkittävästi Stanley Security Oy:n ja Caverion Oy:n tarjouksista. Stanley on oikaisuvaatimuksessaan todennut, että edellä mainittu vahvistaa näkemystä Avarn Security Oy:n tarjouksen teknisten ja palvelun vaatimusten täyttymättömyydestä.

17.10.2019

Stanley on vaatinut nähtäväksi Avarn Security Oy:n hankinnan teknisessä kuvauksessa määritetyt tekniset järjestelmäkuvaukset.

Stanley on lisäksi jättänyt hankintapäätöksestä 6.9.2019 päivätyn valituksen markkinaoikeuteen.

Hankintaoikaisuvaatimuksen arviointi:

Stanley on perustellut vaatimuksiaan Hankintayksikön käsityksen mukaan seuraavilla väitteillä:

Avarn Security Oy:n tarjous ei ole täyttänyt tarjouspyynnössä asetettuja teknisiä vähimmäisvaatimuksia, sillä Avarn Security Oy:n tarjous on eronnut hinnoittelultaan merkittävästi Stanley Security Oy:n ja Caverion Suomi Oy:n tarjouksista.

a) Tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuus

Hankinnasta julkaistun tarjouspyynnön kohdan ”Hankinnan kohteen kriteerit” mukaan tarjous on tullut antaa tarjouspyynnön liitteenä toimitetulla tarjouslomakkeella. Tarjoajan on toisin sanoen tullut toimittaa ainoastaan tarjoajayrityksen perustiedot sekä tarjoamaansa tuotetta ja palvelua koskevat hintatiedot. Tarjouspyynnössä ei ole edellytetty teknisten erittelyjen tai selvitysten toimittamista. Tarjouspyynnön kohdassa ”Sopimusmenettely” on todettu seuraavasti:

”Valitun tarjoajan on pystyttävä esittämään 21 vuorokauden kuluessa hankintapäätöksestä kaikki toiminnallisessa testissä tarvittavat laitteet ja komponentit sekä niihin liittyvä dokumentaatio. Mikäli valitun tarjoajan tarjoamat laitteet eivät täytä tilaajan asettamia vaatimuksia ja toiminnallisen testin tuloksena ei ole laitteiden hyväksyntä, siirtyy tilaaja toiminnalliseen testiin sekä sopimusneuvotteluihin toiseksi tulleen tarjoajan kanssa testausohjelman mukaisesti.

Hyväksytty toiminnallinen testi on edellytys sopimusten allekirjoitukselle.”

Hankintayksikkö ja Avarn Security Oy ovat 19.9.2019 pitäneet katselmuksen, jossa on käyty läpi hankinnan edellyttämiä teknisiä vaatimuksia. Kyseisessä katselmuksessa on todettu, että Avarn Security Oy:n tarjous täyttää kaikki tarjouspyynnössä asetetut vaatimukset.

Erityisalojen hankintalain 78 §:n 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusrakan olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintayksikön on suljettava tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset tarjouskilpailusta. Edelleen oikeuskirjallisuudessa on todettu, että hankin-

talaissa säännellyn tarjouskilpailun lähtökohtana on, että tarjoaja vastaa tarjouksensa sisällöstä, ja tarjousta arvioidaan ainoastaan siinä ilmenevien tietojen perusteella (Pekkala – Pohjonen 2014, s. 639).

Oikeuskäytännössä on useasti otettu kantaa tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuuteen ja etenkin tarjotun tuotteen tai palvelun tarjouspyynnön mukaisuuteen (Ks. jäljempänä esitetyn lisäksi esim. MAO 669/17 ja MAO 55/18). Markkinaoikeuden ratkaisussa MAO 643/17 oli kyseessä vastaavanlainen tapaus. Asiassa oli kyse siitä, että valittaja katsoi voittaneen tarjoajan tarjouksen olleen tarjouspyynnön vastainen, sillä tarjottu tuote ei ollut täyttänyt tarjouspyynnössä asetettuja vaatimuksia. Voittanut tarjoaja ei ollut tarjouksessaan erikseen ilmoittanut, etteikö sen tarjoama tuote täyttäisi tarjouspyynnön vaatimuksia. Markkinaoikeus totesi, että tarjoajat ovat tarjouksellaan sitoutuneet toimittamaan tarjouspyynnön mukaisen laitteiston eikä tarjouspyyntöasiakirjoissa ole erikseen vaadittu selvitystä tarjottujen tuotteiden ominaisuuksista. Markkinaoikeus katsoi, että hankintayksikkö on toiminut julkisia hankintoja koskevien oikeusohjeiden mukaisesti, kun se ei ole sulkenut voittanutta tarjoajaa ulos tarjouskilpailusta.

Edellä mainituilla perusteilla Hankintayksikkö toteaa, että Avarn Security Oy:n tarjous on ollut tarjouspyynnön mukainen.

b) Poikkeuksellisen alhainen hinta

Erityisalojen hankintalain 94 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on vaadittava tarjoajalta selvitys tarjouksen hinnoista tai kustannuksista, jos tarjous vaikuttaa poikkeuksellisen alhaiselta. Pyyntö ja selvitys voivat koskea erityisesti valmistusmenetelmää, palvelun suorittamisen tai rakennusmenetelmän taloudellisia ja teknisiä ratkaisuja, hankinnan poikkeuksellisen edullisia ehtoja, rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen omintakeisuutta, hankintalain 81 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamista, alihankintoja sekä tarjoajan saamaa valtiontukea.

Edelleen erityisalojen hankintalain 94 §:n 2 momentin mukaan hankintayksikkö voi hylätä hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen, jos tarjoajan antama selvitys ja muu toimitettu näyttö ei tyydyttävästi selitä tarjottujen hintojen tai kustannusten alhaista tasoa. Hankintayksikön on hylättävä tarjous, jos tarjouksen poikkeuksellisen alhainen hinta tai kustannukset johtuvat hankintalain 81 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden laiminlyömisestä.

Hankintayksikkö on pyytänyt Avarn Security Oy:ltä selvitystä tarjoukseen sisältyneen optio 5:n (järjestelmän huolto- ja ylläpitosopimus takuuajan jälkeiselle ajalle) palvelun toteuttamisesta tarjotulla hinnalla.

17.10.2019

Avarn Security Oy on 14.8.2019 päivätyssä selvityksessään ilmoittanut, että se pystyy toteuttamaan kyseisen palvelun alkuperäisessä tarjouksessa tarjoamallaan hinnalla. Avarn Security Oy on selvityksessään perustellut hintaa muun muassa sillä, että se uskoo pystyvänsä tehostamaan huoltoaan viiden vuoden aikana, mihin vaikuttaa muun muassa teknologian kehitys.

Hankintayksikkö toteaa, ettei sillä ole ollut Avarn Security Oy:n tarjouksessa annettujen tietojen ja edellä mainitun selvityksen perusteella aiheetta epäillä, ettei Avarn Security Oy voisi toteuttaa optio 5:een kuuluvaa palvelua tarjouksessa annetuilla hinnoilla tarjouspyynnön mukaisesti.

c) Teknisten järjestelmäkuvausten toimittaminen

Stanley on oikaisuvaatimuksessaan vaatinut nähtäväksi Avarn Security Oy:n hankinnan teknisessä kuvauksessa määritetyt tekniset järjestelmäkuvaukset. Tarjoajat eivät ole tarjouksensa yhteydessä toimittaneet järjestelmän teknisiä kuvauksia, vaan ainoastaan hintalomakkeen.

Avarn Security Oy on tarjouspyynnön mukaisesti toimittanut hankintapäätöksen tekemisen jälkeen tekniset järjestelmäkuvaukset. Hankintayksikön käsityksen mukaan tekniset järjestelmäkuvaukset sisältävät kuitenkin liikesalaisuuksia ja ne ovat siten luottamuksellisia muihin tarjoihin ja kolmansiin osapuoliin nähden.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Magnus Blank, suunnittelija, puhelin: 310 35528
magnus.blank(a)hel.fi
Ann-Mari Tiainen, hankintasuunnittelija, puhelin: 310 35942
ann-mari.tiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valituksenalainen päätös
- 2 Hankintaoikaisuvaatimus

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote
Hankinta

Otteen liitteet
Liite 1
Liite 2

17.10.2019

Sopimussihteeri	Liite 1
	Liite 2
Lakimies	Liite 1
	Liite 2
Hankintapäällikkö	Liite 1
	Liite 2
Hankintasuunnittelija	Liite 1
	Liite 2
Suunnittelija	Liite 1
	Liite 2
Yksikön johtaja	Liite 1
	Liite 2
Hallintopäällikkö	Liite 1
	Liite 2

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 22.08.2019 § 140

HEL 2019-007358 T 02 08 01 00

Päätös

Johtokunta päätti oikeuttaa Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) tilaamaan Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen kameravallontajärjestelmän uudistamisen koko metron alueelle tässä päätöksessä yksilöidyn perusteiden halvimman vertailuhinnan antaneelta tarjoajalta Avarn Security Oy.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Magnus Blank, suunnittelija, puhelin: 310 35528
magnus.blank(a)hel.fi
Ann-Mari Tiainen, hankintasuunnittelija, puhelin: 310 35942
ann-mari.tiainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos Toimitusjohtaja 28.06.2019 § 103

HEL 2019-007358 T 02 08 01 00

Päätös

Vs. toimitusjohtaja päätti hyväksyä seuraavat osallistumishakemuksen jättäneet ja soveltuvuusvaatimukset täyttäneet ehdokkaat osallistu-

maan 24H19 (HKL)/1562 (LM) / Kameravalvonta tarjouskilpailuun:

AVARN Security Oy
Caverion Suomi Oy
Palmia-Turvakolmio työyhteisöliittymä
Stanley Security Oy
Teleste Oyj
Työyhteisöliittymä Relacom - Emtele - FSM
Työyhteisöliittymä Taitotekniikka & RP
Viria Security Oy

Päätöksen perustelut

Taustaa:

24H19 (HKL)/1562 (LM) / Kameravalvonta koskeva EU-hankintailmoitus julkaistiin Hilma-kanavassa 5.6.2019.

Hankintaan sovelletaan lakia vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeusso-
pimuksista (29.12.2016/1398). Hankintamenettelynä käytettiin erityisa-
lojen hankintalain mukaista rajoitettua menettelyä.

Osallistumishakemusten käsittely:

Osallistumishakemukset avattiin osallistumishakemusten jättämiselle
varatun määräajan päätyttyä 24.6.2019 klo 12:00.

Määräaikaan mennessä osallistumishakemuksen jätti seuraavat kah-
deksan ehdokasta:

AVARN Security Oy
Caverion Suomi Oy
Palmia-Turvakolmio työyhteisöliittymä
Stanley Security Oy
Teleste Oyj
Työyhteisöliittymä Relacom - Emtele - FSM
Työyhteisöliittymä Taitotekniikka & RP
Viria Security Oy

Osallistumishakemusten avaamisen jälkeen tarkastettiin ehdokkaiden
soveltuvuus. Osallistumishakemusten soveltuvuusvaatimuksien täytty-
minen on kuvattu tarkemmin tämän päätöksen liitteenä olevassa asia-
kirjassa (Liite 1. Soveltuvuuden tarkastaminen).

HKL pyysi viideltä ehdokkaalta (Caverion Suomi Oy, Palmia-Turvakol-
mio työyhteisöliittymä, Stanley Security Oy, Teleste Oyj, Työyhteisöliit-

17.10.2019

tymä Taitotekniikka & RP) täsmennystä osallistumishakemukseen.

HKL pyysi ehdokkaalta Caverion Suomi Oy täsmennystä koskien teknillistä ja ammatillista pätevyyttä sekä vastuuvakuutusta.

HKL pyysi ehdokkaalta Palmia-Turvakolmio työyhteenniittymä yhtymältä täsmennystä koskien teknillistä ja ammatillista pätevyyttä.

HKL pyysi ehdokkaalta Stanley Security Oy täsmennystä koskien teknillistä ja ammatillista pätevyyttä.

HKL pyysi ehdokkaalta Teleste Oyj täsmennystä koskien puhtaasti kansallisia poissulkemisperusteita.

HKL pyysi ehdokkaalta Työyhteenniittymä Taitotekniikka & RP täsmennystä koskien teknillistä ja ammatillista pätevyyttä.

Ehdokkaat toimittivat pyydetyt täsmennykset HKL:n asettamassa määräajassa.

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos katsoi, että kaikki ehdokkaat täyttivät osallistumispyynnössä ehdokkaille asetetut vähimmäisvaatimukset. Hankintailmoituksen mukaan HKL valitsee kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttäneet ehdokkaat tarjoajiksi. Siten tämän hankinnan osalta kaikki osallistumishakemuksen jättäneet ja soveltuvuusvaatimukset täyttäneet ehdokkaat valitaan tarjoajiksi. HKL lähettää kaikille tarjoajiksi valituille erillisen kutsun.

Lisätiedot

Magnus Blank, suunnittelija, puhelin: 310 35528
magnus.blank(a)hel.fi

§ 169

Projektipäälliköiden palvelut Raide-Jokeri-projektille

HEL 2017-006074 T 02 08 02 01

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa Liikenneliikelaitoksen (HKL) tilaamaan suorahankintana Kaupunkiympäristön toimialalta kolmen projektipäällikön palvelut Raide-Jokeri-projektin tarpeisiin yhteensä enintään 590.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan kaudelle 2020-2024.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Tomi Kotala, projektipäällikkö, puhelin: 310 34769
tomi.kotala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta
Kirjanpito
Sopimussihteeri
Yksikön johtaja
Projektijohtaja
Projektipäällikkö

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Raide-Jokeri-projektin Helsingin kaupungin puoleisen osan katu- ja johdosiirtojärjestelyihin liittyvissä asioissa sidosryhmäyöskentely Raide-Jokeri-projektin sekä Kaupunkiympäristön toimialan välillä täytyy toimia sujuvasti ja mutkattomasti.

Ratkaisulla pyritään sujuvoittamaan Raide-Jokeri-projektille tärkeää kaupungin virastojen ja liikelaitosten välistä sidosryhmäyöskentelyä.

Hankinta toteutetaan kaupungin sisäisenä hankintana.

Aikaisemmat päätökset:

Yksikön johtajan päätös 85 §, 23.5.2017: 73.000,00 euroa (alv 0 %) entisen Kaupunkisuunnitteluviraston projektipäällikön tehtävät

Yksikön johtajan päätös 86 §, 23.5.2017: 73.000,00 euroa (alv 0 %) entisen Helsingin kaupungin rakennusviraston (HKR) projektipäällikön tehtävät

Yksikön johtajan päätös 115 §, 29.6.2018: 146.000,00 euroa (alv 0 %) kahden Kaupunkiympäristön projektipäällikön tehtävien jatko

Toimitusjohtajan päätös 69 §, 16.8.2018: 73.000,00 euroa (alv 0 %) kolmannen Kaupunkiympäristön projektipäällikön tehtävien tilaaminen

Toimitusjohtajan päätös 117 §, 18.8.2019: 135.000,00 euroa (alv 0 %) Projektipäälliköiden palvelut Raide-Jokeri-projektille

Helsingin kaupungin organisaatiomuutoksen jälkeen Kaupunkisuunnitteluvirasto ja HKR ovat osa Kaupunkiympäristön toimialaa. Tämän päätöksen jälkeen hankinnan kokonaiskustannukset ovat yhteensä enintään 1.090.000,00 euroa (alv 0 %).

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Tomi Kotala, projektipäällikkö, puhelin: 310 34769
tomi.kotala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta
Kirjanpito
Sopimussihteeri
Yksikön johtaja
Projektijohtaja
Projektipäällikkö

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos Toimitusjohtaja 18.08.2019 § 117

HEL 2017-006074 T 02 08 02 01

17.10.2019

Päätös

Toimitusjohtaja päätti tilata suorahankintana Kaupunkiympäristön toimialalta kolmen projektipäällikön palvelut Raide-Jokeri-projektin tarpeisiin yhteensä enintään 135.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan kaudelle 2019.

Päätöksen perustelut

Raide-Jokeri-projektin Helsingin kaupungin puoleisen osan katu- ja johdosiirtojärjestelyihin liittyvissä asioissa sidosryhmätyöskentely Raide-Jokeri-projektin sekä Kaupunkiympäristön toimialan välillä täytyy toimia sujuvasti ja mutkattomasti.

Ratkaisulla pyritään sujuvoittamaan Raide-Jokeri-projektille tärkeää kaupungin virastojen ja liikelaitosten välistä sidosryhmätyöskentelyä.

Hankinta toteutetaan kaupungin sisäisenä hankintana.

Aikaisemmat päätökset:

Yksikön johtajan päätös 85 §, 23.5.2017: 73.000,00 euroa (alv 0 %) entisen Kaupunkisuunnitteluviraston projektipäällikön tehtävät

Yksikön johtajan päätös 86 §, 23.5.2017: 73.000,00 euroa (alv 0 %) entisen Helsingin kaupungin rakennusviraston (HKR) projektipäällikön tehtävät

Yksikön johtajan päätös 115 §, 29.6.2018: 146.000,00 euroa (alv 0 %) kahden Kaupunkiympäristön projektipäällikön tehtävien jatko

Toimitusjohtajan päätös 69 §, 16.8.2018: 73.000,00 euroa (alv 0 %) kolmannen Kaupunkiympäristön projektipäällikön tehtävien tilaaminen

Helsingin kaupungin organisaatiomuutoksen jälkeen Kaupunkisuunnitteluvirasto ja HKR ovat osa Kaupunkiympäristön toimialaa. Tämän päätöksen jälkeen hankinnan kokonaiskustannukset ovat yhteensä enintään 500.000,00 euroa (alv 0 %).

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos Toimitusjohtaja
16.08.2018 § 69

Lisätiedot

Tomi Kotala, projektipäällikkö, puhelin: 310 34769
tomi.kotala(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos Infra- ja kalustoyksikkö Yksikön johtaja 29.06.2018 § 115

HEL 2017-006074 T 02 08 02 01

17.10.2019

Päätös

Vs. yksikön johtaja päätti tilata suorahankintana Kaupunkiympäristön toimialalta kahden projektipäällikön palvelut Raide-Jokeri-projektin tarpeisiin yhteensä enintään 146.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan kaudelle 2018 – 2019.

Päätöksen perustelut

Raide-Jokeri-projektin Helsingin kaupungin puoleisen osan katu- ja johdosiirtojärjestelyihin liittyvissä asioissa sidosryhmätyöskentely Raide-Jokeri-projektin sekä Kaupunkiympäristön toimialan välillä täytyy toimia sujuvasti ja mutkattomasti.

Projektipäälliköiden palkkaamisella Kaupunkiympäristön toimialalta pyritään sujuvoittamaan Raide-Jokeri-projektille tärkeää kaupungin virastojen ja liikelaitosten välistä sidosryhmätyöskentelyä.

Hankinta toteutetaan kaupungin sisäisenä hankintana.

Aikaisemmat päätökset:

Yksikön johtajan päätös 85 §, 23.5.2017: 73.000,00 euroa (alv 0 %), entisen Kaupunkisuunnitteluviraston projektipäällikön tehtävät
Yksikön johtajan päätös 86 §, 23.5.2017: 73.000,00 euroa (alv 0 %), entisen Helsingin kaupungin rakennusviraston (HKR) projektipäällikön tehtävät

Helsingin kaupungin organisaatiomuutoksen jälkeen Kaupunkisuunnitteluvirasto ja HKR ovat osa Kaupunkiympäristön toimialaa. Tämän päätöksen jälkeen hankinnan kokonaiskustannukset ovat yhteensä enintään 292.000,00 euroa (alv 0 %).

Lisätiedot

Tomi Kotala, projektipäällikkö, puhelin: 310 34769
tomi.kotala(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) Infra- ja kalustoyksikkö Yksikön johtaja 23.05.2017 § 86

HEL 2017-006074 T 02 08 02 01

Päätös

Yksikön johtaja päätti tilata suorahankintana Helsingin kaupungin rakennusviraston (jäljempänä HKR) projektipäällikön Raide-Jokeri-projektin tarpeisiin yhteensä enintään 73.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

17.10.2019

Asia/9

Päätöksen perustelut

Raide-Jokeri-projektin Helsingin kaupungin puoleisen osan katu- ja johdosiirtojärjestelyihin liittyvissä asioissa sidosryhmätyöskentely Raide-Jokeri-projektin sekä HKR:n välillä täytyy toimia sujuvasti ja mutkattomasti. HKR:n projektipäälliköllä on parhaat edellytykset toimia sekä asiantuntija että tiedonvälittäjänä Raide-Jokeri-projektin ja HKR:n välillä.

Ratkaisulla pyritään sujuvoittamaan Raide-Jokeri-projektille tärkeää kaupungin virastojen ja liikelaitosten välistä sidosryhmätyöskentelyä hankkeelle parhaaksi periaatteiden mukaisesti.

Hankinta suoritetaan kaupungin sisäisenä hankintana.

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) Infra- ja kalustoyksikkö Yksikön johtaja
23.05.2017 § 85

Lisätiedot

Tomi Kotala, projektipäällikkö, puhelin: 310 34769
tomi.kotala(a)hel.fi

17.10.2019

§ 170

Ruoholahden sähkösyöttöaseman louhintaurakan lisä- ja muutostyöt

HEL 2019-006362 T 02 08 03 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa liikennelaitoksen tilaamaan suorahankintana E.M. Pekkinen Oy:ltä Ruoholahden sähkösyöttöaseman louhintaurakan lisä- ja muutostyöt tarjouksien nro 2 mukaisesti yhteensä enintään 182.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Lisäksi johtokunta päätti oikeuttaa liikenneliikelaitoksen tarvittaessa hankkimaan urakan lisä- ja muutostöitä töiden loppuunsaattamiseksi yhteensä enintään 50.000,00 euron (alv 0 %) kokonaishintaan.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Lasse Rosenholm, projektipäällikkö, puhelin: 310 35783
lasse.rosenholm(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta
Kirjanpito
Yksikön johtaja
Projektipäällikkö

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Nyt päätettävänä on lisätyö:

Lisätyö nro 2 sisältää Ruoholahden tulevan sähkösyöttöaseman työnaikaisen verkotuksen metron rata-alueelle. Rata-alueen verkotuksen

17.10.2019

on naapurina toimiva Länsimetro Oy vaatinut ja on toteutettava ennen syöttöaseman varsinaisia louhintatöitä.

Päätös eroaa tarjouksesta 2000 euroa koska tarjouksesta on tulossa päivitetty versio jossa urakoitsija vastaa turvamiehen kustannuksista, tämä nostaa tarjouksen hintaa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Lasse Rosenholm, projektipäällikkö, puhelin: 310 35783
lasse.rosenholm(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote
Hankinta
Kirjanpito
Yksikön johtaja
Projektipäällikkö

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 22.08.2019 § 139

HEL 2019-006362 T 02 08 03 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti esityksessä mainituilla perusteilla hylätä Destia Oy:n hankinta-oikaisuvaatimuksen koskien johtokunnan päätöstä 13.6.2019 (109 §) liikenneliikelaitoksen Ruoholahden sähkönsyöttöaseman louhintaurakan hankinnasta.

13.06.2019 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Mauri Koski, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 34904
mauri.koski(a)hel.fi

§ 171

Liikenneliikelaitos, Winbus tuki- ja ylläpitosopimuksen sekä lisätöiden tilaaminen vuosille 2020 - 2021

HEL 2018-002489 T 02 08 02 01

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n tekemään suorahankintana Visma Enterprise Oy:n (ent. Visma Numeron Oy, ent. Numeron Oy) kanssa raitiovaunukaluston kunnossapitoa palvelevaa Winbus -järjestelmää koskevan tuki- ja ylläpitosopimuksen ajalle 1.1.2020-31.12.2021 yhteensä enintään 160.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Johtokunta päättää lisäksi oikeuttaa Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen tilaamaan suorahankintana Visma Enterprise Oy:ltä (ent. Visma Numeron Oy, ent. Numeron Oy) Winbus-järjestelmään liittyviä lisätöitä ajalla 1.1.2020 - 31.12.2021 yhteensä enintään 170.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Esittelijä

yksikön johtaja
Arttu Kuukankorpi

Lisätiedot

Kalle Muilu, liikennemestari, puhelin: 310 79581
kalle.muilu(a)hel.fi
Ann-Mari Tiainen, hankintasuunnittelija, puhelin: 310 35942
ann-mari.tiainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite Winbus tuki- ja ylläpitosopimuksen sekä lisätöiden tilaaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hankinta	Liite 1
Sopimussihteeri	Liite 1
Liikennemestari	Liite 1
Suunnittelija	Liite 1
Liikennepäällikkö	Liite 1
Kunnossapitoinsinööri	Liite 1
Yksikön johtaja	Liite 1

17.10.2019

Hankintasuunnittelija	Liite 1
It-suunnittelija	Liite 1
It-päällikkö	Liite 1
Yksikön johtaja	Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Hankinta perustuu Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen ja Visma Enterprise Oy:n (ent. Visma Numeron Oy, ent. Numeron Oy) väliseen toistaiseksi voimassaolevaan tuki- ja ylläpitosopimukseen - Winbus nro 4300019054, 6.3.2013.

Visma Enterprise Oy (ent. Visma Numeron Oy, ent. Numeron Oy) on Winbus ohjelmiston (ent. CAVS) toimittaja ja se myös vastaa järjestelmän tuki- ja ylläpitopalveluista.

Esittelijän perustelut

HKL:n Liikennöintiyksikkö käyttää Winbus ohjelmistoa liikenne- ja kuljettajatiedon hallintaan (kuljettajat, vaunut vuoroittain, poikkeamat ja raportointi).

HKL:n raitiovaunukaluston kunnossapidossa käytettyyn Winbus-järjestelmään (KALUSTO-osioon) kirjataan kaikki kaluston kunnossapitoon liittyvät tapahtumat (huollot, lisätyöt, korjaukset). Winbus-järjestelmä on välttämätön raitiovaunukaluston kunnossapidon töiden jokapäiväiseen ylläpitoon.

HKL:n Talous ja toiminnanohjaus –yksikön IT-palvelut tilaavat Winbus-järjestelmän muutostöitä kuten hätäkorjauksia ja palvelinympäristön muutoksia.

Tuki- ja ylläpitosopimusta jatketaan siihen asti kunnes Puhti-toiminnanohjausjärjestelmä on valmistunut. Puhti-toiminnanohjausjärjestelmän toiminnallinen määrittely on käynnissä, ja järjestelmän hankesuunnitelma tuodaan johtokunnan hyväksyttäväksi toiminnallisen määrittelyn valmistuttua. Puhti-toiminnanohjausjärjestelmän on suunniteltu tulevan aluksi metroluonteeseen (kalusto ja rata), ja sen jälkeen raitioliikenteeseen. On todennäköistä, että Winbus-järjestelmän kunnossapito-osa korvataan tulevaisuudessa Puhti-järjestelmällä, mutta siitä päätetään erikseen.

Aiemmat tilaukset ja päätökset:

17.10.2019

HKL on tilannut Visma Enterprise Oy:ltä (ent. Visma Numeron Oy, ent. Numeron Oy) Winbus järjestelmän tuki- ja ylläpitopalveluita sekä lisätöitä ajalla 11.6.2008-31.12.2019 yhteensä 1.048.245,00 eurolla.

Tämän päätöksen jälkeen Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos on tilannut Winbus järjestelmän tuki- ja ylläpitopalveluita sekä lisätöitä yhteensä enintään 1.378.245,00 eurolla (alv 0%).

Erityisalojen hankintalaki 1398/2016 43 §, mom 2: " teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan."

Esittelijä

yksikön johtaja
Arttu Kuukankorpi

Lisätiedot

Kalle Muilu, liikennemestari, puhelin: 310 79581
kalle.muilu(a)hel.fi
Ann-Mari Tiainen, hankintasuunnittelija, puhelin: 310 35942
ann-mari.tiainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite Winbus tuki- ja ylläpitotosopimuksen sekä lisätöiden tilaaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hankinta	Liite 1
Sopimussihteeri	Liite 1
Liikennemestari	Liite 1
Suunnittelija	Liite 1
Liikennepäällikkö	Liite 1
Kunnossapitoinsinööri	Liite 1
Yksikön johtaja	Liite 1
Hankintasuunnittelija	Liite 1
It-suunnittelija	Liite 1
It-päällikkö	Liite 1
Yksikön johtaja	Liite 1

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 08.03.2018 § 41

17.10.2019

HEL 2018-002489 T 02 08 02 01

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n tekemään suorahankintana Visma Numeron Oy:n (ent. Numeron Oy) kanssa raitiovaunukaluston kunnossapitoa palvelevaa Winbus -järjestelmää koskevan tuki- ja ylläpitosopimuksen ajalle 1.1.2018 - 31.12.2019 yhteensä enintään 130.000 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Johtokunta päätti lisäksi oikeuttaa Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen tilaamaan suorahankintana Visma Numeron Oy:ltä (ent. Numeron Oy) Winbus -järjestelmään liittyviä lisätoita ajalla 1.1.2018 - 31.12.2019 yhteensä enintään 50.000 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Esittelijä

yksikön johtaja
Arttu Kuukankorpi

Lisätiedot

Kalle Muilu, liikennemestari, puhelin: 310 79581
kalle.muilu(a)hel.fi

§ 172

Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä asiat tiedoksi.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Liitteet

1 Luottamushenkilöiden virkamatkojen periaatteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus (Khs)

Khs 16.9.2019 § 633, asia/31

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 37.

===

johtokunnat

===

- liikenneliikelaitos 12.9.2019

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Khs 23.9.2019 § 642, asia/9

Kaupunginhallituksen kokousajat vuonna 2020

HEL 2019-008652 T 00 00 02

Khs 23.9.2019 § 651, asia/18

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa

17.10.2019

Asia/12

---

seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 38.

===

johtokunnat

===

- liikenneliikelaitos 19.9.2019

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Khs 30.9.2019 § 661, asia/10

Herttoniemen metrokorttelin kehittämisen hankintamenettelyn käynnistäminen

HEL 2019-008560 T 02 08 03 00

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Ohje / Luottamushenkilöiden virkamatkojen periaatteet

Liitteenä.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Liitteet

1 Luottamushenkilöiden virkamatkojen periaatteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 173

Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi, että johtokunnan puheenjohtajan ilmoitukset viikolta 37 – 39/2019, ettei ota/esitlee otettavaksi johtokunnan käsiteltäväksi seuraavia toimitusjohtajan ja yksiköiden johtajien tekemiä päätöksiä:

Toimitusjohtaja	§ 124 – 133
Henkilöstö ja liiketoiminnan tuki, hallintojohtaja	8 – 9
Talous ja toiminnanohjaus, yksikön johtaja	
Infra ja kalusto, yksikön johtaja	94 – 95
Kunnossapito, yksikön johtaja	43
Liikennöinti, yksikön johtaja	

[Linkki päätöksiin](#)

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

17.10.2019

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 161, 163, 165, 172 ja 173 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 162, 166, 167, 169 ja 170 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

17.10.2019

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen johtokunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3

MUUTOKSENHAKU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN

Pöytäkirjan 164, 168 ja 171 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta vaatimalla hankinta-oikaisua tai tekemällä valituksen markkinaoikeudelle taikka molemmat.

17.10.2019

OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä vaatimasta hankintaoikaisu.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianto tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisu vaaditaan, on Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen johtokunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Postiosoite
PL 53250
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Toinen linja 7 A
Helsinki 53

Puhelin
3101071
Faksi

Y-tunnus

Tilinro

Alv.nro

17.10.2019

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisua vaativa halua vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUDELLE

Valitusaika

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianto tapahtuneen myöhemmin.

Hankintaoikaisun vireilletulo ei vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosaisella on oikeus hakea muutosta valittamalla markkinaoikeudelle.

17.10.2019

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään markkinaoikeudelle.

Markkinaoikeuden asiointiosoite on seuraava:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 43314
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 43300

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella,

17.10.2019

jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Ilmoitus valituksen tekemisestä hankintayksikölle

Valittajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeudelle.

Ilmoitus on tehtävä osoitteeseen:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Odotusaika

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Oikeudenkäyntimaksu

Markkinaoikeus perii asian käsittelystä maksua 2050 euroa, jos hankinnan arvo on alle 1 miljoona euroa; 4100 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja alle 10 miljoonaa euroa; ja 6140 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.

Pöytäkirja

17.10.2019

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä.
Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

17.10.2019

Liikenneliikelaitoksen johtokunta

Laura Rissanen
puheenjohtaja

Rain Mutka
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Stefan Loman

Anu Suoranta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 25.10.2019.